

Konsultatīvās padomes “Izglītība visiem” sanāksme

un UNESCO Asociēto skolu projekta seminārs

“Stratēģiskie mērķi izglītībai - ilgtspējīgai attīstībai”

Sanāksmes laiks: 2014. gada 9. maijs

Sanāksme notiek: Jelgavas Amatu vidusskolā, Akadēmijas ielā 25, Jelgavā

Sanāksme sākas: 11:00

PROTOKOLS Nr.11

Sanāksmi vada:

Ina Druviete Izglītības un zinātnes ministre, Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” priekšsēdētāja

Sanāksmē piedalās:

Vārds, Uzvārds	Institūcija
Konsultatīvās padomes dalībnieki vai deleģētie pārstāvji	
Elita Barisa	Latvijas Nacionālā kultūras centra izglītības sistēmas eksperte
Dīns Cielavs	Biedrības „Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome” izpilddirektors
Dženija Dzirkale-Maļavkina	Latvijas Nacionālās bibliotēkas Mācību centra vadītāja
Inga Flūgrāte	Kurzemes plānošanas reģiona pārstāve
Dace Grīnberga	Rīgas plānošanas reģiona Eiropas Savienības struktūrfondu informācijas centra vadītāja
Veronika Jurča	VARAM Reģionālās attīstības plānošanas nodaļas vecākā eksperte
Ingrīda Mikiško	Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja
Ludis Neiders	Ekonomikas ministrijas Tautsaimniecības struktūrpoltikas departamenta Ekonomiskās politikas koordinācijas nodaļas

	vadītājs
Signe Neimane	Rīgas Izglītības un informatīvi metodiskā centra direktore
Evija Papule	Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretāra vietniece – Izglītības departamenta direktore
Edgars Paulovičs	Zemgales plānošanas reģiona projektu vadītājs
Lauma Priedīte	Valsts administrācijas skolas pārstāve
Dana Reizniece - Ozola	11.Saeimas deputāte, Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēdētāja
Aira Rika	Biedrības „Latvijas vecāku apvienība „Vecāki izglītībai, sadarbībai, izaugsmei”” valdes locekle
Ardis Dambis	Sabiedrības integrācijas fonds
Anita Seļicka	Biedrības „Latvijas lauku forums” projektu vadītāja
Gundega Zemtore	Biedrības „Vecāki par izglītību” pārstāve
UNESCO Asociēto skolu projekta pārstāvji	
Ineta Anspoka	Riebiņu vidusskola
Dace Antuža	Jelgavas Amatu vidusskola
Maija Baklāne	Daugavpils vienības pamatskola
Ilze Anita Bērziņa	Sabiles vidusskola
Edīte Bišere	Jelgavas Amatu vidusskola
Rudīte Blāze	Sabiles vidusskola
Dace Cine	Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums
Juris Čižiks	Riebiņu vidusskola
Dzintars Dvinskis	Rīgas Klasiskā ģimnāzija
Zigrīda Feldmane	Jelgavas Amatu vidusskola
Irēna Juhņēviča	Rīgas Klasiskā ģimnāzija

Anastasija Kaktiniece	Jaunsilavas pamatskola
Daiga Kalniņa	Bērnu un jauniešu vides izglītības centra „Rīgas Dabaszinību skola”
Ilze Kļaviņa	Talsu Valsts ģimnāzija
Inga Kruglauža	Jelgavas Amatu vidusskola
Aleksandrs Lazarevs	Jelgavas Amatu vidusskola
Nadežda Lāce	Jelgavas Amatu vidusskola
Elita Logina	Bērnu un jauniešu vides izglītības centra „Rīgas Dabaszinību skola”
Olīta Ļitvuiņova	Brocēnu vidusskola
Gunta Mālniece	Daugavpils Valsts ģimnāzija
Renāte Malnace	Daugavpils Valsts ģimnāzija
Rita Pudāne	Riebiņu vidusskola
Baiba Pušinska	Jelgavas Amatu vidusskola
Dace Rateniece	Jēkabpils pamatskola
Ieva Sebre	Talsu valsts ģimnāzija
Gundars Sebris	Talsu Valsts ģimnāzija
Artūrs Skrastiņš	Valmieras sākumskola
Ieva Smildzēja	Talsu valsts ģimnāzija
Inga Vīksna	Kuldīgas novada Bērnu un jauniešu centrs
Natalja Zaleska	Rīgas 74.vidusskola
Jānis Zemļickis	Valmieras Valsts ģimnāzija
Anita Zaļaiskalne	Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums
Edīte Zdanovska	Daugavpils vienības pamatskola

Eksperti, sanāksmes organizatori	
Baiba Moļņika	UNESCO LNK ģenerāļsekretāra p.i.
Inita Juhņēviča	Izglītības kvalitātes valsts dienesta vadītāja
Elita Pušpure	Izglītības tehnoloģiju asociācija
Ēriks Sīka	IZM Izglītības departamenta vecākais eksperts
Anello Rinaldi	Kastellini fonda prezidents, Como pilsētas deputāts
Rolands Ozols	Rīgas Juglas vidusskolas direktora vietnieks
Inta Ostrovskā	Daugavpils Universitātes UNESCO katedras pārstāve
Zane Matesoviča	Ventspils izglītības pārvaldes vadītāja vietniece
Rita Vectirāne	Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētāja vietniece
Gunta Auza	Jelgavas izglītības pārvaldes vadītāja
Baiba Moļņika	UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerāļsekretāra p.i.
Ilze Dalbiņa	UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Izglītības sektora vadītāja
Sarmīte Pulste	UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Zinātnes sektora vadītāja
Anna Jermakoviča	UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Darba kārtība:

1. Ievadvārdi:

- Izglītības un zinātnes ministres Inas Druvietes uzruna;
- Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētāja vietnieces Ritas Vectirānes uzruna;
- Jelgavas amatu vidusskolas vizītkarte;
- Kastellini fonda prezidenta, Como pilsētas (Itālijā) deputāta Anello Rinaldi sveiciens semināra dalībniekiem.

2. Latvijas progress ceļā uz globālās kustības „Izglītība visiem” mērķu sasniegšanu.

Evija Papule, Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts sekretāra vietniece – Izglītības departamenta direktore.

3. Izglītība pēc 2015.gada: globālās tendences, lokālie izaicinājumi. Izglītības ekspertu redzējums.

4. Radošā darbnīca.

5. Kopsavilkums un noslēgums.

1.

Konsultatīvās padomes "Izglītība visiem" sanāksmi atklāj un ievadvārdus saka UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsekretāra p.i. **B.Moļņika**. Viņa sveic visus „Izglītība visiem” sanāksmes dalībniekus, īpaši tos, kas piedalās pirmo reizi, kā arī UNESCO Asociēto skolu projekta pārstāvjus no 20 Latvijas skolām.

Uzrunājot klātesošos, viņa uzsver, ka šodienas tēma ir stratēģiskie mērķi izglītībā. Sanāksmes dalībnieki tiek informēti, ka sanāksmes gaitā būs iespēja iepazīties ar Jelgavas Amatu vidusskolas prezentāciju, gūsim ieskatu izglītības attīstības mērķos pēc 2015.gada un iepazīsimies ar valsts "Izglītība visiem" ziņojuma iestrādēm, kā arī ieklausīsimies ekspertu viedokļos.

Rita Vectirāne, Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētāja vietniece, apliecina, ka izglītība ir Jelgavas pašvaldības prioritāte. Jaunieši apgūst prasmes, profesiju, lai radoši izpaustos. Jauniešiem profesionālajā jomā iegūtā izglītība un iemaņu nostiprināšana praksē – galvenais viņu izaugsmē. R.Vectirāne aicina klātesošos gūt ieskatu, kas tiek darīts profesionālās izglītības jomā Jelgavā: 40% no pašvaldības budžeta (28 milj. EUR) tiek novirzīti izglītībai. Pašvaldībā ir 28 izglītības iestādes, profesionālo izglītību piedāvā 4 iestādes. Secinājums – Jelgavā ir pieejamas mūžizglītības iespējas: mācās gan jaunieši, gan seniori.

Edīte Bišere, Jelgavas Amatu vidusskolas direktore, uzsver, ka 9.maijs ir Eiropas diena. Iepazīstina ar specialitātēm, kurās tiek sagatavoti Jelgavas Amatu vidusskolas audzēkņi, tostarp konditori, viesmīļi, pavāri, frizieri, vizāžisti, tērpu stila speciālisti. Seko modes skate – tērpu demonstrācija. Skolas direktore iepazīstina ar skolas vīziju – tā ir konkurētspējīga, augoša un radoša izglītības iestāde, kura sagatavo izglītotus, darba tirgū konkurētspējīgas personības. No 2003.gada audzēkņu skaits – ap 500. Specialitātes: pavārs, konditors, frizieris tiek apgūtas trīs gados. Pašvaldības pasūtījums bija integrēt audzēkņus ar grūtībām mācībās. Daudz izdarīts skolas labiekārtošanā un aprīkojuma atjaunošanā, izstrādājot projektus ESF un NORDPLUS apguvei. Amatu vidusskolai ir savs sadarbības partneris – Itālijas Como pilsētas pašvaldības deputāts Anello Rinaldi kungs, Kastellini fonda prezidents.

Anello Rinaldi, fonda Kastellini prezidents no Komo pilsētas Itālijā vispirms pateicas Jelgavas Amatu vidusskolas direktorei Edītei Bišerei, kura devusi iespēju iepazīt skolas dzīvi Latvijā. Ko nozīmē izglītots jaunietis, tas šodien ir sarežģīts jautājums, bet ļoti patīkams uzdevums – veidot un izglītot jauniešus. Direktore to dara ar mīlestību, aizrautību un profesionalitāti. Sadarbība starp skolām Jelgavā un Komo dod rezultātus. Viesis izsaka vēlēšanos turpināt sadarbību.

Lektors aicina atcerēties kādu sengrieķu mītu. Kad cilvēks gatavojās iznākt gaismā, Prometejs ievēroja, ka atšķirībā no citām dzīvām būtnēm, kas bija apveltītas ar biezu kažoku, spārniem, ātrumu, spēku, cilvēks ir kails un neaizsargāts. Ko viņam iedot, lai tas izdzīvotu? Prometejs nozog uguni Hēfaistam un Atēnai, un kopā ar uguni cilvēkam iedeva arī zināšanas, kas nozīmēja – spēju saprast lietas. Pateicoties tam, cilvēki izdzīvoja. Kāpēc šī nelielā atsauce uz labi zināmo mītu? Ar to A.Rinaldi vēlas pateikt, ka jau antīkajā pasaulē zināšanas tika uzskatītas kā cilvēka neatņemama sastāvdaļa, ka tās tam tiek dotas no dzimšanas kā vitāli nepieciešams instruments. Un tā sākas cilvēka izglītošanās nebeidzamais ceļš. Cilvēks un izglītība kļūst par nešķiramu vienību.

No mītiem pārejot uz jaunajiem kultūras modeļiem, mainās cilvēka attieksme pret kosmosu, dievišķīgumu, pašu eksistences koncepciju. Nokļūstam jau Sokrāta, Platona un Aristoteļa pasaulē. Sistēma uzsāk savu attīstību rietumos, nonāk līdz mūsdienām. Kā izprast izglītību? Komo pilsētas deputāts uzskata, ka tā ir starppersonu komunikēšana: domājot un rīkojoties notiek kultūras nodošana, noteiktu zināšanu nodošana. Sanāksmes viesis pauž pārliecību, ka izglītība ir beznosacījuma pakalpojums, sabiedrības uzdevums un resurss, sabiedrības nepieciešamība. Skolēns ir “viens veselums”, taču šodien sadalīts vairākos segmentos: ietekmēts gan no kultūras, gan iedvesmots no tehnoloģijas, jo dzīvo virtuālā pasaulē. Kā iemācīties atšķirt labo no ļaunā, būt sev pašam vai nebūt. Izglītībai jānodarbojas ar šo jautājumu – jāspēj atvest skolēnu atpakaļ viņa realitātē un jāpalīdz saprast esības jēgu, kas dod vērtību.

Ina Druvieta, izglītības un zinātnes ministre, konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” priekšsēdētāja, uzrunājot sanāksmes dalībniekus, atzīmē, ka, uzsākot radošuma nedēļu, tika spriests, kas ir visradošākā profesija, un noskaidrots, ka tā ir skolotāja profesija. Skolotājs jaunradi veic uz to zināšanu pamata, kas uzkrātas 30 - 40 gados. Pedagogi pieredzi, savu zināšanu grozu nodod tālāk katrā stundā, lekcijā skolēniem, studentiem, ieliekot arī daļiņu no sevis. Pedagoģis ir radoša profesija. Aizvakar Mākslas akadēmijas telpās notika diskusija par dizaina domāšanu, par to, kas ir radošs process, radošums tehnoloģijā, kritiskā domāšana. Dizaina domāšanā varam domāt gan par materiālo, gan nemateriālo. Ko dara skolotājs klasē? Ne tikai veido uzskates līdzekļus, bet arī dalās ar savām domām – tā ir jaunrade. Tika veidots arī radošo profesiju anti-tops. Vai valsts pārvalde, skolas vadība ir radoša? Ministre atgādina, ka zinām, cik radoši esam, kad protam iekļauties prasībās, birokrātiskajos nosacījumos, nezaudējot savu mērķi.

Piedaloties konferencēs, viesojoties skolās, ir acīmredzams, ka ļoti strauji esam iegājuši jaunā attīstības lokā. Pirms diviem, trim gadiem runājām par testēšanu, par zināšanu pārbaudes veidiem. Kas ir galvenais nākotnes skolā? Atbilde - laba cilvēka veidošana. Vai ir standarts, kas to nosaka, lai visi saprastu, kas tas ir. Jārūpējas par rakstura audzināšanu, personības veidošanu, ne tikai intelekta bagātināšanu. Tas nav *Homo sapiens*, kas atbilst tikai sociāli/ ekonomiskām, darba tirgus prasībām. Personība dzīvē sasniedz vairāk, ja tām piemīt sociālās prasmes, tādēļ jādomā, kā jauniešiem attīstīt sociālās prasmes. Latvijā 19.gs., 20.gs. 20-30 gados pedagoģiskajai domai bija

pašsaprotami, ka skolēni iekļaujas sabiedrībā. Konkurenci jāaizstāj ar sadarbību. UNESCO veicina sadarbību izglītībā, zinātnē, kultūrā, un kultūra arvien vairāk saplūst ar izglītību. Ministre izsaka cerību, ka, neraugoties uz ierobežotajiem līdzekļiem, spēsim skolas veidot tādas, par kurām lepnums pašiem un citiem.

2.

Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” priekšsēdētāja Ina Druvieta dod vārdu **Baibai Moļņikai**, UNESCO LNK ģenerālsekretāra p.i. Viņa atzīmē, ka šogad UNESCO LNK iesaistīsies Radošās darbības nedēļā *radi!2014*, domājot par tādu vidi, kas ir iekļaujoša, kurā labi mācīties un labi justies. 2015.gads pasaulē ir saistāms ar Ņujorkā notiekošām debatēm par tūkstošgades attīstības mērķiem un mērķiem pēc 2015. gada. Ņemot vērā ekonomisko krīzi un citu faktoru ietekmi, izglītība tiek skatīta kā stratēģisks līdzeklis nabadzības apkarošanai, bet joprojām nav ieguldīts pietiekami daudz līdzekļu izglītības attīstībai.

Baiba Moļņika sanāksmes dalībniekiem uzdod uzdevumu – sarindot „Izglītība visiem” mērķus no 1 līdz 6 attiecībā uz Latviju (1- vistuvāk mērķim, 6 – vistālāk no mērķa īstenošanas):

1. paplašināt un uzlabot agrīnā vecuma bērnu vispusīgu aprūpi un izglītību;
2. nodrošināt, lai visiem bērniem būtu pieejama labas kvalitātes bezmaksas obligātā pamatizglītība un lai viņi to iegūtu;
3. nodrošināt jauniešu un pieaugušo izglītības vajadzību apmierināšanu;
4. par 50 procentiem uzlabot pieaugušo lasīt un rakstītprasmes līmeni, kā arī panākt taisnīgu pamatizglītības un tālākizglītības pieejamību visiem pieaugušajiem;
5. novērst dzimumu nevienlīdzību pamatizglītības un vidējās izglītības iegūšanā;
6. uzlabot visus izglītības kvalitātes aspektus.

Vērtējumu rezultāti:

I grupa:	1. 5 mērķis	II grupa:	1. 5 mērķis	III grupa - nav
	2. 2		2. 4	
	3. 4		3. 2	
	4. 1		4. 1	
	5. 6		5. 3	
	6. 3		6. 6	

IV grupa:	1. 5	V grupa:	1. 2	VI grupa:	1. 2
	2.4		2.5		2. 1
	3. 3		3. 4		3. 3
	4. 2		4.1		4. 6
	5. 1		5.3		5. 4
	6. 6		6. 6		6. 5

Varam secināt, ka sanāksmes dalībnieku vērtējumā Latvijai vislabāk veicies ar dzimumu līdztiesības un pamatzglītības pieejamības nodrošināšanu, taču galvenie izaicinājumi saistīti ar izglītības kvalitātes un mūžizglītības jautājumiem. B.Moļņika norāda, ka 2012.gada globālā monitoringa ziņojumā “Jaunieši un prasmes” Latvija ierindota 36.vietā pasaulē. Šajā ziņojumā vērā ņemts attīstības indekss, kas koncentrējas uz pamatzglītības pieejamību, mazāk – uz izglītības kvalitāti. Viņa uzsvār, ka virsmērķis pēc 2015.gada būs iekļaujoša un kvalitatīva mūžizglītība. Aktuāli būs tādi jautājumi kā Izglītība ilgtspējīgai attīstībai, kultūru dialoga stiprināšana, kultūras mantojums, tehnoloģiju kvalitatīva īstenošana. Nozīmīgs faktors ir izglītības budžeta palielināšana, vēlams 4-6% no IKP.

Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” priekšsēdētāja Ina Druviete dod vārdu **Evijai Papulei**, Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretāra vietniecei – Izglītības departamenta direktorei. E.Papule prezentē ieskatu Latvijas valsts ziņojumā par “Izglītība visiem” mērķu sasniegšanu, kurā tiks atspoguļots progress katrā no 6 “Izglītība visiem” mērķiem. Viņa atgādina, ka Latvijas izglītības stratēģija atspoguļota „Izglītības attīstības pamatnostādņēs”, kas šobrīd ir svarīgākais izglītības politikas dokuments.

1.mērķis: paplašināt un uzlabot agrīnā vecuma bērnu vispusīgu aprūpi un izglītību.

Attiecībā uz šī mērķa sasniegšanu Latvijai ir augsts rādītājs Eiropas Savienības (ES) kontekstā, jo 94-95% bērnu apmeklē pirmsskolas izglītības iestādi vai ir iesaistīti pirmsskolas izglītības programmā, kura tiek uzsākta no 5 gadu vecuma. Pirmsskolā sagatavoto meiteņu/ zēnu attiecība mainās atkarībā no tā, kurā gadā vairāk meitenes dzimušas, kurā zēni. Redzam, ka Latvija pasaules valstu vidū ar pirmsskolas apmeklējumu var būt patiesi apmierināta. Šajā izglītības posmā ir gan pašvaldības, gan privātās izglītības iestādes. Varam diskutēt par vienu aspektu – bērnu/ pedagogu attiecību, kas mums ir atšķirīga no tā, kāda ir pārsvarā Eiropā. Latvijā uz vienu pedagogu ir mazāk bērnu nekā vidēji ES (11,36 cilvēki). Šo attiecību gan mēra dažādi UNESCO, Pasaules Banka (PB) savos pētījumos. Mūsu pašu vērtējums – pirmsskolas vecuma bērnu iesaiste izglītības iestādē 5-6 gadu vecumā ir viens no augstākajiem rādītājiem procentos

starp dalībvalstīm, tuvojas maksimumam. Šī UNESCO „Izglītība visiem” nospraustā mērķa sasniegšanas rādījumos esam ļoti labi.

2.mērķis: nodrošināt, lai visiem bērniem būtu pieejama labas kvalitātes bezmaksas obligātā pamatizglītība un lai viņi to iegūtu.

E.Papule uzsver, ka Latvijā pamatizglītība ir obligāta. Jautājums - ir vai nav pieejama izglītība? „Izglītības attīstības pamatnostādnes” 1.-6.klasei noteikts, ka izglītības apguve tiek piedāvāta bērniem pēc iespējas tuvāk dzīves vietai. Sākumskolā bērniem ir pieejama izglītība. Bērni, kas bieži kavē skolu, tātad bērni, kam vēlāk jāmacās papildus, pārsvarā ir 11-12 gadu veci skolēni. Uz otru gadu visvairāk tiek atstāti pirmajā, otrajā un sestajā klasē. Latvijā zēni tiek atstāti vairāk uz otru gadu nekā meitenes. Dānijā skolu sistēma ir ļoti līdzīga Latvijas skolu sistēmai, tādēļ sagaidām, ka arī mērījumiem vajadzētu līdzināties, bet mērījumi ir atšķirīgi, kā arī vērtējumi dažādi. Tie, kas neturpina mācīties, izkrituši 1.-6.klasē. Varam jautāt, kādēļ bērni atstāj skolu? Secinām, ka mēs pietiekami neuzrunājam vecākus, bērnus, mums ir jāpaaugstina pedagoģiskā kvalitāte. Mācības pametušo skaits procentuāli ir samazinājies, un kopumā Latvijā vērojama pozitīva tendence mācības pametušo skaitam samazināties.

3.mērķis: nodrošināt jauniešu un pieaugušo izglītības vajadzību apmierināšanu un 4. mērķis: uzlabot pieaugušo lasīt un rakstītprasmes līmeni

Pasaules Bankas 2014.gada ziņojumā tika sniegts apkopojums par pieaugušo un jauniešu izglītības vajadzību apmierināšanu. Latvijā jauniešu lasītprasmei un pieaugušo lasītprasmei ir pozitīvi rādītāji. Ar šiem rādītājiem varam lepoties, varam uzturēt šo prasmi. Lasītprasmē esam vieni no labākajiem UNESCO dalībvalstu vidū. Latvijā sekmīgi tika ieviesta bilingvālā izglītība. Papildu lepojamies ar mazākumtautību izglītību ES un UNESCO dalībvalstu vidū. Latvijā ir labi rādītāji otrās svešvalodas apguvē (nav vispār runa par pirmo svešvalodu – pašsaprotami, ka to apgūst visi). Piedāvājam otro svešvalodu, attīstām un strādājām pie valodu komponentēm. Otrās svešvalodas piedāvājums ir plašs, arī arābu valoda tiek piedāvāta. Šajā jomā daudz esam strādājuši, visi paši ieinteresēti tajā, ko dara, visi rādītāji ir augsti, taču vienmēr var vēlēties, lai būtu vēl labāk. Vērojams progress, šī joma uzskatāma par tālāk attīstāmu.

5.mērķis: novērst dzimumu nevienlīdzību pamatizglītības un vidējās izglītības iegūšanā.

E.Papule uzsver, ka Latvijā ar sieviešu iesaisti izglītībā nav problēmu. Mēs varam lepoties ar to kā ar labu tradīciju, jo sieviešu iesaiste izglītībā ir, izglītība ir sievietēm pieejama.

6.mērķis: uzlabot visus izglītības kvalitātes aspektus.

Latvijā vērojams skolēnu skaita pieaugums klasē, vidēji klasē ir 15 skolēni pašreiz. Savukārt skolotāju/skolēnu skaita attiecības izmaiņa ir Latvijas lielākais izaicinājums šobrīd. Skolotāju/skolēnu skaita attiecība ir atkarīga arī no tā, kāds ir skolu skaits valstī. Latvijai ir vidēji rādītāji ES kontekstā. Pēdējos gados Latvijā vecākajās klasēs skolēnu

skaits strauji samazinās, skolotāju skaits turpretim paliek nemainīgs. Skolotāju atalgojuma jautājumu aktīvi risina Izglītības un zinātnes ministrija kopā ar sociālajiem partneriem. Salīdzinot ar citām valstīm – Honkongu, Dāniju un Igauniju – Latvijai ir vieni no zemākajiem rādītājiem šajā kategorijā. Somijai – augstāki rādītāji. Katrai valstij sava specifika, tradīcijas, visās valstīs nav vienāds klašu piepildījums. Klašu piepildījums Latvijā varētu būt lielāks. Vai nederētu aktuālā – 21.gadsimta pieeja, ka bērns māca bērnu? Bērns tādā veidā vienlaicīgi ar priekšmetu apgūst komunikācijas prasmes, sadarbības formas utt.. Mums būtu jāparaugās no šāda aspekta nākotnē. Singapūrā tika pārskatīta izglītības sistēma, tā rezultātā izglītības rādītāji ir ievērojami uzlabojušies. Igaunija šobrīd sakārto savu izglītības sistēmu.

Noslēgumā E.Papule min, ka Latvijas veiksmes stāsts pēdējos piecos gados ir izglītības dokumentu ieguvušo skaita pieaugums dažādās izglītības pakāpēs. Pēdējos gados ļoti labs rādītājs ir doktoru grādu ieguvušo skaits uz iedzīvotāju skaitu Latvijā. Pirmsskolas izglītības piedāvājumā mums ir augsti rādītāji, visiem pedagogiem visās izglītības pakāpēs ir attiecīga augstākā profesionālā izglītība. Daudzās valstīs tā tas nav. Pirmsskolā varam runāt par izmaiņām mācību saturā, par atbalstu sociālā riska grupām. Pieaugušo iesaistīšana izglītības apgūvē: patlaban ir iesaistīti 7% – 15% pieaugušo. Mēs piedāvājam jaunus modeļus, lai iesaistītu vairāk pieaugušos un apmācītu tuvāk viņu dzīves vietai, tādejādi Latvija varētu sasniegt starptautisku līmeni. Attiecībā uz nākotnes izaicinājumiem E.Papule akcentē, ka, pirmkārt, nepieciešama jauniešu iesaiste varas lēmumu pieņemšanā, ko Izglītības un zinātnes ministrijai aktīvi jāsāk atbalstīt; otrkārt, veicināma pakāpeniska skolotāju nomaiņa, vecāka gadu gājuma skolotāju aizvietošana ar jaunākiem, lai ļautu izglītības sistēmā ienākt jauniem pedagogiem; treškārt. Jāpilnveido mācību saturs, pieejamība, izglītības sistēmas struktūra un jādomā par izglītības kvalitāti.

3.

Sanāksmes turpinājumā konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” priekšsēdētāja Ina Druviete dod vārdu **Rolandam Ozolam**, Rīgas Juglas vidusskolas direktora vietniekam. Viņš uzstājas ar prezentāciju „Izglītība pēc 2015.gada: globālās tendences, lokālie izaicinājumi” un cer, ka tā provocēs domāšanai. Lektors citē divus teikumus no izglītības un zinātnes ministres Inas Druvietes pēdējā laikā runām: „Nav nevienas sabiedrības, kas būtu apmierināta ar savu izglītības sistēmu un kas nevēlētos to pilnveidot” un „Izglītības sistēmas uzdevums ir veicināt radošumu, necentrējoties tikai uz mācību sasniegumiem un to testēšanu. Radošums ir atslēgas vārds nākotnes skolai.”

R.Ozols klātesošajiem uzdod jautājumu: kas ir izglītības sistēmas pamatā? Sabiedrības pārvaldes vajadzības, nākamās paaudzes iespēja iesaistīties sistēmā, sabiedrībā, kurā mēs esam dzīvojuši. Izglītības sistēmu raksturojošas kategorijas. Mērķis – līdzeklis – ideāls parasti saistīts ar pārvaldes sistēmu, kurā dzīvojam. Izglītības eksperts piedāvā sanāksmes dalībniekiem noteikt, kuru izglītības sistēmu raksturo šie principi: teorētiskās zināšanas, standarta sasnieguma prasības, testēšana, salīdzināšana/

konkurence, emocionālai inteliģencei nav nozīmes un sods. R.Ozols atklāj, ka šāda izglītības sistēma pastāvēja 19.gadsimtā Prūsijā. Tās uzdevums bija sagatavot kareivjus, aizsargāt valsti. Līdzekļi – saturs, mācību līdzekļu kopums.

Vai 21.gadsimtā ir izglītības krīze? Ir globalizācija, resursu pārvaldība. Ilgtspējīgai attīstībai nepieciešama cita veida pārvaldība. Patlaban sabiedrība gatavojas jaunām pārvaldes formām. Tam vajadzīga cita izglītības sistēma. Jaunieši atsakās pārņemt sabiedrības iepriekšējās vērtības, jaunieši sevi atrod radošās jomās, mākslā, mūzikā vai IT – virtuālā pasaulē. Tā ir sabiedrības pārvaldes krīze, varas mehānisma krīze pašlaik. Nevienam nav atbildējis, uz kuriem doties. UNESCO 2009.gadā definē: vajadzīgs „jaunais humānisms” un „kvalitatīva izglītība ir viena no cilvēka pamatvērtībām.” Kvalitatīva izglītība ir pamatvērtība, līdzvērtīga piedzimšanai. Ar šo jēdzienu ir iemesta bumba ar laika degli, jo mūsu izglītības sistēma balstās uz konkurenci, kurā vienu salīdzina ar otru. „Jaunais humānisms” nosaka, ka pēc 2015.gada jāsekmē personas individuālā attīstība, konkurence pašam ar sevi – ne ar citiem. Valstis starptautiski nevar vienoties par izglītības kvalitāti, ko tā sevī ietver. 50 tautu cilvēkiem ir neiespējami vienoties, jo politikā nav izglītības kvalitātes. Tikai akadēmiski var vienoties, ko nozīmē izglītības kvalitāte. Starptautiski nevar vienoties, kādu cilvēku vēlamies izveidot. Jebkuri salīdzinošie pētījumi ir nekorekti, jo salīdzināt var tikai objektīvus raksturlielumus, nevar salīdzināt iekļaujošo izglītību. Starptautiskā sabiedrība grib salīdzināt, taču salīdzinošie pētījumi ir pretrunā ar pašiem attīstības principiem. Ko iesākt ar globāliem mērķiem? Skolā mainās priekšstats par cilvēku, 95% izglītības sistēmas bāzētas tikai uz mentālo konkurenci/salīdzināšanu, bet dvēselisko nevar salīdzināt, nav iespējams.

Turpinājumā konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” priekšsēdētāja Ina Druviete dod vārdu **Zanei Matesovičai**, Ventspils izglītības pārvaldes vadītāja vietniecei, kura aplūko tehnoloģiju integrēšanu izglītības procesā.

Z. Matesoviča uzdod retoriskus jautājumus: Vai tikai tehnoloģijas atrisinās globālo krīzi? Vai skola sagatavo dzīvei? Kā notiek izglītības procesa nodošana? Viņa ir pārliecināta, ka eksāmenu rezultāti nav skolas kvalitatīvais rādītājs, jo viena skola tiek salīdzināta ar citām, bet ne pati ar sevi, tādējādi skolas progress nav novērtējams. Kas ir skolas veiksmes formula? Tās pamatā ir partneri, vide, process, cilvēki. Veiksmes pamatā ir tādas mācību vides veidošana, kas palīdz attīstīt radošumu. Viņasprāt, nozīmīga ir pedagogu savstarpēja sadarbība, vairāki (trīs) skolotāji vienā stundā, tehnoloģiju izmantošana. Jāatbild uz jautājumu, vai to, ko darām ar tehnoloģijām, varam izdarīt arī bez tām. Ja jā, tad tehnoloģijas nav nepieciešamas, tikai, ja var ātrāk, labāk, veiksmīgāk, savādāk mācīt un mācīties. Pedagoģiskajā procesā galvenais ir pedagogs – sākumskolas skolotājs, pamatskolas skolotājs. Noslēgumā Z.Matesoviča vēl visiem sajust gandarījums par savu skolu.

4.

Sanāksmes turpinājumā klātesošie tiek aicināti piedalīties radošajā darbnīcā, kuru vada konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” izpilddirektore **Baiba Moļņika**. Viņa uzdod katrai no sešām sanāksmes dalībnieku grupām no dotajiem attēliem izvēlēties vairākus un izveidot kolāžu, kas atbildētu uz jautājumu: kas ir izglītības centrā?

Prezentējot kolāžas, grupas uzsver, ka izglītības centrā ir cilvēks – bērns, kam jābūt mācībai no piedzimšanas brīža un jātiecas uz augstāku mērķi, ņemot vērā senču gudrību. Jādara viss, lai bērns izaugtu par pašapziņīgu, patriotisku un dvēselisku cilvēku.

5.

Sanāksmes noslēgumā konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” priekšsēdētāja **Ina Druvieta** pateicas visiem sanāksmes dalībniekiem par kopīgo pašapziņas stiprināšanu. I.Druvieta aicina strādāt, būt radošiem un atbalstīt citam citu.

Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” izpilddirektore **Baiba Moļņika** izsaka pateicību Edītei Bišerei, Jelgavas Amatu vidusskolas direktorei, par viesmīlīgo uzņemšanu.

Sanāksmi slēdz plkst. 14:15.

Sanāksmes vadītāja:

Ina Druvieta

Protokolēja:

Anna Jermakoviča